

Un Tomb

Masquefa - Agost

LA SOCIETAT UNIÓ MASQUEFENSE (1998-1939)

El casc antic de Masquefa, ha presentat tradicionalment una dualitat pel que fa a la seva estructuració i desenvolupament entorn de dos nuclis: el de la Vila i el Serralet. Aquesta doble formació presentava en segles passats una separació física dels dos nuclis i la configuració d'identitats pròpies i diferenciades entre els habitants dels dos barris més antics de Masquefa.

La "rivalitat" entre la Vila i el Serralet, es va fer més palesa que mai a finals del S XIX i durant les primeres dècades del S XX, sobretot en el terreny associatiu, cultural i recreatiu. La societat més antiga que es coneix a Masquefa, tenia el seu local social al barri de la Vila, concretament a la desapareguda casa de ca l'Anyè (actualment Cal Figueres, Major 49), es tracta de la Societat Artesanal Masquefense (1877), que organitzava balls populars en les festes més assenyalades.

Aquesta societat possiblement va deixar d'existir a conseqüència de la greu crisi econòmica i demogràfica que va patir el poble quan la plaga de la fil·loxera va fer la seva aparició en els ceps de les vinyes masquefines, l'any 1888 i com a resultat molta gent va emigrar de Masquefa al veure molt reduïdes les possibilitats de subsistència.

Per altre banda la necessitat de refer la vida econòmica, social i d'esbarjo va provocar en pocs anys una dinàmica associativa impressionant que durarà fins l'any 1939, ben aviat es comencen a fundar algunes entitats de caire cultural, polític i mutual generadores de democràcia perquè els càrrecs eren escollits entre els seus socis, algunes d'elles varen tenir una vida efímera i d'altres es van mantenir molts anys, amb l'empenta de totes elles es van produir els canvis necessaris per portar a Masquefa al S.XX.

Una de les entitats més actives de la història de Masquefa es va crear en aquest context de recuperació, La Unió Masquefense fundada l'estiu de 1898.

Aquesta entitat va està lligada física i sentimentalment al Serralet, i va néixer com a conseqüència de la necessitat per part dels veïns d'aquest barri de desenvolupar la seva activitat lúdico.festiva i cultural sense la necessitat de desplaçar-se a la Vila.

Durant la dècada dels anys 90 del S XIX, els veïns del Serralet al no disposar de cap local per organitzar balls varen decidir d'organitzar una festa en una era per batre el blat en el lloc on està ubicada actualment la " Torre dels Lleons" (C/ Crehueta 33).

L'èxit de la festa va posar de manifest la necessitat de tenir un local, just davant a Cal Peret-Sià (C/ Crehueta 42), Pere Martí i la seva dona Josefa Matas van decidir posar un taulell per vendre refrescos la iniciativa va tenir uns resultats impressionants, aviat es van veure capacitats per constituir un " Café-bar" i mes tard un local per ballar.

El dia 11 de juny de 1898 es constituïa formalment la Societat Unió Masquefense amb l'aprovació d'un reglament de 31 articles, d'entre ells cal destacar el segon i el tercer per que definien els objectius de l'entitat d'una forma molt senzilla:

Art. 2ª: El objeto de la misma es fomentar las relaciones de las familias de esta población, a cuyo efecto se daran las diversiones amenas que se crean necesarias.

Art. 3ª: Siendo unas de las principales los bailes, se consideraran de reglamento los de cada domingo, los de los tres dias de Carnaval, los de ambas Pasquas, los del 22, 23, 24 de julio de cada año, tarde y noche, y siempre y cuando lo crea conveniente la Junta Directiva.

Durant gairebé 40 anys, la "Societat", nom amb el que se la coneixia popularment va permetre a través de l'esbarjo que s'articulessin diferents aspectes de la vida cultural del poble i desenvolupar l'enginy de molts masquefins de l'època. Així doncs l'any 1903 apareixia la primera agrupació de Cant Coral de Masquefa amb el nom de Coro de la Unió Masquefense i la Colla de bastoners de Masquefa també en va fer us de les instal·lacions del local per els seus assajos.

Dues dècades mes tard, l'any 1923 a la sala de l'entitat es projectava per primera vegada a Masquefa una pel·lícula de cinema mut amenitzada per les notes musicals del mestre Joan Mata de Piera al piano.

L'any 1926, un grup d'aficionats sota la direcció d'en Joan Boldú constituïen el primer grup de teatre de la nostra història, l'escenari de local va ser acondicionat per pogué representar les obres de teatre del grup amb un teló de boca que representava la popular Font del Torrent (avui desapareguda) i durant una dècada varen fer actuacions pels pobles de la comarca.

L'any 1932, es va signar un contracte amb un empresari de Gelida que va permetre l'arribada del cinema sonor a Masquefa i com operador tècnic maquinista s'incorporava en Ramón Castells, personatge molt conegut amb el sobrenom d'en " Ramonet".

Tota aquesta dinàmica participativa e innovadora es va acabar amb l'esclat de la guerra civil espanyola (1936-1939), i el resultat final del conflicte va suposar la desaparició total de la Societat Unió Masquefense. El local va ser ocupat i destrossat per les tropes nacionals el 23 de gener de 1939, mai mes va ser permesa la seva nova apertura, a partir d'aquell dia totes les entitats masquefines quedarien unificades sota el nom de Centro Nacional i controlat directament per les noves autoritats franquistes.

Xavier Pérez Fornés

Bibliografia:

Matas, A: "Societat Unió Masquefense"

Pérez Fornés, X: "El teixit associatiu" Tomb octubre 2001

Pérez Fornés, X: " Masquefa i la fil·loxera (1880-1890)